

Vreme: 31.08.2026 13:43

Medij: biznis.rs

Link: <https://biznis.rs/vesti/srbija/fiskalni-savet-srbiji-je-potrebna-sustinska-reforma-agrarne-politike/>

Autori: Redakcija

Teme: putna mreža Republike Srbije

Naslov: Fiskalni savet: Srbiji je potrebna suštinska reforma agrarne politike

6120

Poljoprivreda Srbije trenutno se nalazi u veoma lošem stanju, ocenjuje Fiskalni savet, ukazujući da je ovom sektoru potrebna suštinska i dobro osmišljena reforma. U poslednjih deset do 15 godina poljoprivredna proizvodnja u Srbiji praktično nije rasla, dok je ostatak privrede u istom periodu povećao svoju proizvodnju za oko 40 odsto....

Poljoprivreda Srbije trenutno se nalazi u veoma lošem stanju, ocenjuje Fiskalni savet, ukazujući da je ovom sektoru potrebna suštinska i dobro osmišljena reforma. U poslednjih deset do 15 godina poljoprivredna proizvodnja u Srbiji praktično nije rasla, dok je ostatak privrede u istom periodu povećao svoju proizvodnju za oko 40 odsto. Zaostajanje za evropskim standardima vidljivo je i kroz produktivnost i prinose. Produktivnost rada u domaćoj poljoprivredi nalazi se na tek oko trećine proseka Evropske unije. Mlečnost po kravi približno je dvostruko manja nego u EU, dok su prinosi po hektaru niži za oko četvrtinu. Dodatni problem predstavlja zastarelost mehanizacije, budući da je oko 90 odsto traktora i tri četvrtine kombajna starije od deset godina. Istovremeno, međunarodna konkurentnost domaće poljoprivrede postepeno slabi. Na to, kako navodi Fiskalni savet, ukazuje znatno brži rast uvoza u odnosu na izvoz. Proizvodnja je takođe nestabilnija nego u većini evropskih zemalja, prvenstveno zbog nedovoljne prilagođenosti sušama i drugim klimatskim rizicima. Jedno od najvećih ograničenja za budući razvoj sektora jeste brzo smanjivanje radne snage. Između dva Popisa poljoprivrede ukupan obim rada u ovom sektoru smanjen je za više od 20 odsto, dok je gotovo polovina nosilaca poljoprivrednih gazdinstava starija od 65 godina. Fiskalni savet ukazuje da osnovni problem nije u tome koliko država izdvaja za poljoprivredu, već na koji način koristi raspoloživa sredstva. Za ovaj sektor iz budžeta se već izdvaja oko 1,4 milijarde evra godišnje kada se saberu sve subvencije, refakcije za gorivo i druga davanja. Zbog toga reforma, prema oceni Saveta, načelno ne bi zahtevala dodatna budžetska sredstva. Problem je, međutim, struktura postojeće podrške, koja se značajno razlikuje od savremene agrarne prakse u Evropskoj uniji. U Srbiji su direktna plaćanja u mnogo većoj meri vezana za količinu proizvodnje, broj grla i potrošene inpute. Istovremeno su zapostavljeni mehanizmi poput eko-šema, redistributivnih plaćanja namenjenih malim i srednjim gazdinstvima, kao i drugi podsticaji za ulaganja u modernizaciju, očuvanje zemljišta i voda. To znači da država najvećim delom finansira održavanje postojećeg, ali neuspešnog agrarnog modela, umesto da raspoloživa sredstva usmeri na njegovu transformaciju i stvaranje produktivnije, konkurentnije i otpornije poljoprivrede. Foto: Freepik

Dodatnu poteškoću predstavlja nestabilnost sistema podsticaja. Samo tokom perioda od 2023. do 2025. godine propisi koji uređuju raspodelu podsticaja menjani su čak 34 puta. Takva učestala promena pravila otežava poljoprivrednicima dugoročno planiranje i odvraća ih od ulaganja, naročito u oblastima kao što su stočarstvo i višegodišnji zasadi, gde je period povraćaja investicije dug. Posledice ovakve agrarne politike ne osećaju samo proizvođači, već i građani kroz visoke cene hrane. Hrana u Srbiji danas košta oko 96 odsto proseka Evropske unije, dok je bruto domaći proizvod po stanovniku, prilagođen paritetu kupovne moći, svega 51,8 odsto proseka EU. Fiskalni savet pritom naglašava da visoke cene hrane nisu posledica isključivo problema u poljoprivredi. Na formiranje cena značajno utiču i prerada, distribucija i maloprodaja. Ipak, niska produktivnost domaće poljoprivredne proizvodnje predstavlja jedan deo problema. Posebno je značajno to što su najviše cene zabeležene upravo u segmentima u kojima su

Vreme: 31.08.2026 13:43

Medij: biznis.rs

Link: <https://biznis.rs/vesti/srbija/fiskalni-savet-srbiji-je-potrebna-sustinska-reforma-agrarne-politike/>

Autori: Redakcija

Teme: putna mreža Republike Srbije

Naslov: Fiskalni savet: Srbiji je potrebna suštinska reforma agrarne politike

strukturni problemi domaće poljoprivrede najizraženiji, među kojima je i stočarstvo. Većina problema domaće poljoprivrede ima strukturni karakter i nagomilavala se decenijama. Fiskalni savet ocenjuje da dalje odlaganje njihovog rešavanja povećava ekonomske troškove. Zbog toga, kako se navodi, više nema prostora za parcijalne korekcije i ad hoc regulatorne intervencije. Takve mere mogu privremeno da ublaže posledice problema, ali ne rešavaju njihove uzroke, a mogu da dovedu i do stvaranja novih trajnih obaveza za budžet. Predložena je postepena, ali temeljna reforma agrarne politike, koja ne bi podrazumevala povećanje ukupnog agrarnog budžeta, već drugačije usmeravanje postojećih sredstava. To bi značilo postepeno smanjivanje značaja subvencija vezanih za proizvodnju i drugih kratkoročnih mera, uz veće oslanjanje na investicije, redistributivna plaćanja, upravljanje rizicima, kao i mere koje se odnose na kvalitet i bezbednost hrane i očuvanje prirodnih resursa. Fiskalni savet predlaže da se reforma sprovodi fazno, u periodu od šest do deset godina. U prvoj fazi fokus bi bio na stabilizaciji pravila i vraćanju predvidivosti sistema, uz uvođenje redistributivnih plaćanja i pilot eko-šema. Kako se navodi, ključ reforme nije samo u izboru odgovarajućih subvencija, već i u sposobnosti države da složeniji sistem sprovede i kontroliše. Srbija trenutno nema dovoljno razvijene elektronske registre, kontrolne mehanizme, laboratorijske i stručne kapacitete potrebne za takav model. Zbog toga bi institucionalno jačanje moralo da počne odmah. To podrazumeva uspostavljanje IACS/LPIS sistema, unapređenje registra poljoprivrednih gazdinstava, jačanje inspekcija i specijalizovanih službi, kao i obezbeđivanje dovoljnog broja stručnih kadrova. Reforma, međutim, ne bi trebalo da se završi samo promenom sistema podsticaja. Fiskalni savet ukazuje i na potrebu povećanja javnih ulaganja u infrastrukturu, pre svega u sisteme za navodnjavanje i odvodnjavanje, zaštitu od poplava i bujica, skladišne kapacitete, kao i lokalnu i atarsku [putnu mrežu](#). "Istovremeno, rast produktivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje morao bi da bude praćen boljim funkcionisanjem čitavog lanca snabdevanja hranom. To podrazumeva veću transparentnost cena i marži, jačanje pregovaračke pozicije poljoprivrednika i razvoj zajedničke logističke infrastrukture", zaključuje Fiskalni savet u svojoj analizi.

